



JURY:

Marianne Lundberg  
*Riksantikvarieämbetet*

Isidor Andersson  
*Besqab Projekt och Fastigheter AB*

Jan Wejdmark  
*NewSec AB*

Per Ahrbom  
*Ahrbom Arkitektur AB*

Karin Ekstrand  
*Sekreterare ROT-priset*  
*Stockholms Byggmästareförening*

Tävlingsbidragen till årets ROT-pristävling har uppvisat en mycket stor bredd. Projekten har bestått av alltifrån inredningar av kontorslokaler över traditionella upprustningar av stadens äldre bostadshus till ombyggnader av skola till bostäder eller energiverk till bostäder och teater samt ombyggnad av sjukhus till högskola. Flertalet projekt har genomförts med stor hänsyn till byggnadernas kulturvärden trots stora förändringar av verksamheten.

Tävlingsjuryn har tack vare mängden intressanta bidrag i år valt att nominera 6 st projekt. Bedömningarna – med hänsyn till ROT-prisets syfte – har debatterats livligt i samband med studiebesöken. Nyttänkande, intressant ny användning, god hushållning med resurser och kvalitet i utförandet har vägt tungt vid det slutliga avgörandet. Valet var inte lätt – ibland önskar juryn att fler kunde få ROT-priset 1997.

  
Marianne Lundberg

  
Isidor Andersson

  
Jan Wejdmark

  
Per Ahrbom



Hökmosseskolan, Hägerstensåsen



Marieberg 1:26, Fredhäll



Kvarteret Tegen 2, Södermalm



Kvarteret Italien Större 16, Norrmalm



Vårdalstiftelsen, Norrmalm



Kvarteret Harpan 51, Östermalm

STOCKHOLM  
**ROT**  
 PROGRAMMÅN  
**PRI**  
 KÖNNING  
**SET**  
 1997

Hökmosseskolan, Dymlingegränd, Hägerstensåsen

FÄSTIGHETSÄGARE: BRF Hägerstenshöjden

BYGGENTREPRENÖR: JM Byggnads AB

TOTALENTREPRENÖR: ab Borétt

ARKITEKT: Engstrand och Speek AB

Den gamla folkskolan, som nu förvandlats till moderna och charmiga bostäder, ligger på en skogsklädd bergknalle i Hägersten med gångavstånd till T-bana Hägerstensåsen. Skolbyggnaden, som ritades av arkitekt Paul Hedqvist 1952 och uppfördes påföljande år, är av hög arkitektonisk klass och tekniskt gedigen. Detta har gjort att man har kunnat bevara stommen i tegel, betonghjälklaget, det vackra enkupiga tegeltaket, trapphusens golv i kalksten samt innerväggarna i synligt rött tegel.

Efter ombyggnaden 1997 innehåller byggnaden 36 ljusa och luftiga lägenheter som varierar i storlek från ett till fyra rum och kök. Takhöjden är från 2,8 till 3,2 m, vilket har inspirerat till många intressanta planlösningar, och för att dämpa trafikbullret från E4:an har balkongerna på husets baksida givits en annorlunda och charmig utformning. Den forna vaktmästarbostaden är nu en attraktiv tvåfamiljvilla, ett pittoreskt inslag i den övriga bebyggelsen.

Samtliga träd intill byggnaden har bevarats och man har även tagit tillvara kullerstenar från skolgården i olika gårdsarrangemang. Befintliga terrasserings- och murar har blivit naturliga lekplatser och den ursprungliga väggmålningen i trapphuset samt en stenskulptur har bevarats.

Extra roligt är att några av skolans tidigare elever nu har valt att bosätta sig i sin barndoms skola i BRF Hägerstenshöjden!

**Jurys kommentar.**

Man har tagit tillvara husets ursprungliga kvaliteter på ett utomordentligt sätt och givit dem en helt ny användning genom att analysera marknaden och genomföra ombyggnaden i enlighet med dess önskemål. Denna ombyggnad är ett utmärkt exempel på hur äldre institutionsbyggnader kan återanvändas, ett återkommande problem som här har lösts med god kvalitet och ett yrkesmässigt väl utfört arbete.



Fotograf: Nina Monastira



# NOM I NE RAD

Kvarteret Tegen 2, Bjarholmsgatan 1-11, Södermalm

FASTIGHETSÄGARE: AB Svenska Bostäder

BYGGENTREPRENÖR: Kungsfiskaren Bygg & Fastighets AB

ARKITEKT: Bergkrantz arkitekter AB

I byggnaderna, Bjarholmsgatan 1-11, inrymdes från början ett av Stockholms största bryggerier. Tomten bebyggdes etappvis mellan åren 1720 och 1750. Under årens lopp har där funnits kronobrunneri, epidemisjukhus (under smittkopps epidemin på 1820-talet), sjukhus, sinnessjukhus, och på senare tid lager, bostäder och ateljéer.

År 1997 utfördes en ombyggnad av fastigheten i samråd med Stadsmuséet. De tidigare lagerlokalerna har omvandlats till bostäder och ateljéer som är anpassade till dagens normer. Fasaderna av puts har ilagats och omfärgats. Invändigt har fönster och dörrar nyttillverkats och trägolven har lagats, slipats och lackats. Gemensamtvättstuga och nya soprum för källsortering har byggts och gårdsplanen har inbeningställt. Längs med alla fasader har gatsten satts som rännalar med nya dagvattenbrunnar och inkörsvägen har stensatts med gatsten.

Renoveringen av husen är mycket smakfullt utförd alltifrån den yttre kalkstensfasaden till den invändiga renoveringen.





# NOM INE RAD

Vårdalstiftelsen, Holländargatan 13, Norrmalm

FASTIGHETSÄGARE: Närkebro och Hihy

BYGGENTREPRENÖR: Byggnads AB Folke Ericsson

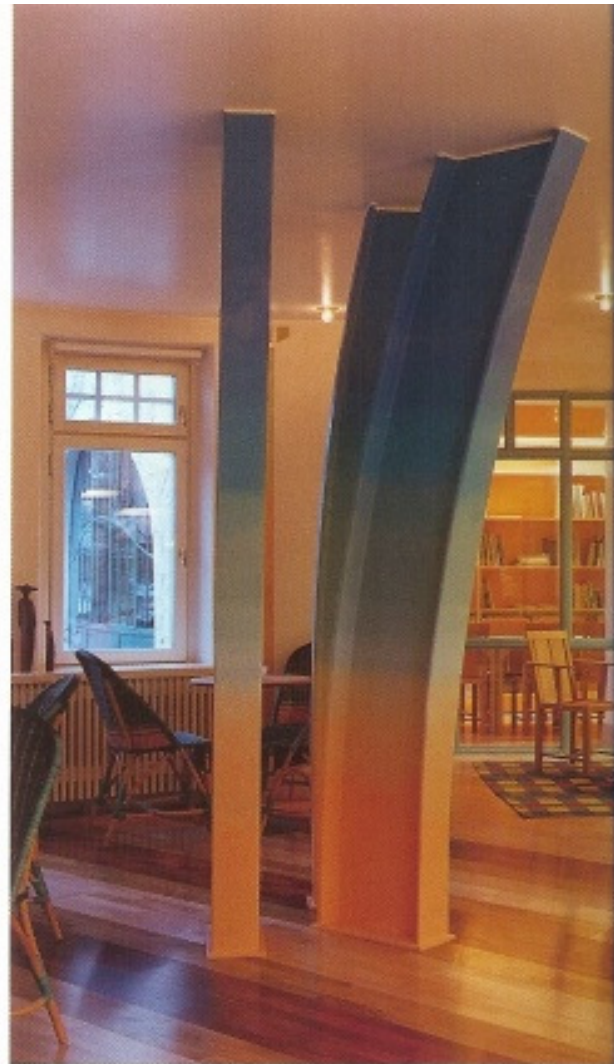
ARKITEKT: Ahlsén & Lindström Arkitekter & Konstnärer

Centralbadshuset, Holländargatan 13 i Stockholm, som är en av Sveriges vackraste jugendbyggnader var redan när det byggdes 1902-1904 tänkt att bli en "hygienisk plats". Tanken var att skapa luft, ljus och hälsa och att ge möjlighet till hygien, motion och bad i en stimulerande miljö.

Vårdalstiftelsen, som har till uppgift att stödja forskning och forskarutbildning inom vård- och allergiområdet, har byggt om och inrett nya lokaler i huset. Syftet med ombyggnaden är att "leva som vi vill lära", d.v.s. att visa ett projekt där man bemödat sig att bygga sunt och vackert.

Mycket av husets ursprungliga karaktär inomhus hade förstörts vid tidigare ombyggnader. Arkitekternas och byggarnas uppdrag blev nu att återskapa jugendkaraktären på ett modernt och funktionellt sätt samtidigt som nya och höga kvalitetskrav på ljud, ljus och luft ställdes.

Utformningen av en sund miljö skall tillgodose såväl människans fysiska som psykiska behov. Denna målsättning har resulterat i genomarbetade tekniska lösningar, en varm och livlig färgsättning samt dekorativa målningar och konstverk. Tex. har arkitekterna i den konstnärliga utsmekningen tagit vara på de tidigare inklädda ställhågarna i husets ursprungliga tennishall som går rakt igenom kontoret! En ljuskonsult har arbetat med ljuset som psykologisk faktor och skapat dagsljuslika skiftningar mellan skuggor och upplysta områden





# NOM INE RAD

Marieberg 1:26, Gjörwellsгатan 16, Fredhäll

FASTIGHETSÄGARE: Akademiska Hus i Stockholm AB

BYGGENTREPRENÖR: JM Byggnads Entreprenad Stockholm

ARKITEKT: Martinsson & Ramnitz Arkitekter AB

Konradsberg uppfördes 1855-61 som "Stockholm Hospital" efter ritningar av arkitekt Albert Törnqvist. Den var en mönsteranläggning för vård av sinnessjuka och användes för detta ändamål fram till 1995 då de sista patienterna flyttade ut.

Byggnaden, som har arkitekturhistoriskt värde och omfattas av kulturhistoriska skyddsföreskrifter, har byggts om i flera olika omgångar. De mest genomgripande ombyggnaderna utfördes på 1920-talet samt på 1960- och 80-talet – endast de centrala delarna med centraltrapphuset och kyrksalen hade lämnats nägorlunda oförda.

Ombyggnaden 1997 är det första steget i arbetet att samla lärarbögskolans verksamhet till ett campusområde centralt i Stockholm. Utgångspunkten för gestaltningen har varit att åstadkomma en bra högskolemiljö genom att frilägga och återskapa rumsvolym och valvöppningar etc. samt att tillföra nya byggnadsdelar och inredningar i samklang med ursprungsarkitektens idéer. Antikvarien var med i de känsligaste skedena och pekade ut vad som fick och inte fick göras.

Entréns vackra kalkstensgolv har omsorgsfullt renoverats och färgskalan på tak och väggar har återskapats efter noggranna undersökningar. Skolans uppehållsrum och studieplatser har fått ett mönsterlagt linoleumgolv som är en fri tolkning av kalkstensgolvet i husets mitt. I nischer i korridorerna finns också konstnärlig utsmyckning i keramik av konstnär Pia Törnell. Belysningen är designad för att passa Konradsbergs speciella behov



Fotograf: Åke Eason Lindman





# NOM I NE RAD

Kvarteret Italien Större 16, Snickarbacken 2-4, Norrmalm  
FASTIGHETSÄGARE: Stiftelsen Finlands Kulturinstitut i Sverige  
BYGGENTREPRENÖR: NCC Hus Stockholm  
ARKITEKT: GWSK arkitekter

Stiftelsen Finlands Kulturinstitut i Sverige är inhytt i en byggnad, som är hundra år gammal och belägen i innerstaden. Den ritades av arkitekten J. Laurentz och ursprungsbeställare var KFUM, vilket gav byggnaden en sakral prägel med gotiskt antydd fasad, men denna utformning hade genom decennierna helt grott igen.

1995 utlystes en allmän svensk-finsk arkitekttävling för att inom ramen för befintliga lokaler förnya stiftelsens hus, ge det en ny profil och utveckla dess rumsliga och programmässiga kvaliteter.

Det vinnande förslagets idé var att plocka fram de ursprungliga volymerna. Man såg inte hörnen, taken var sänkta för ventilationsrör och "opraktiska" utsmyckningar hade lagts igen. Kyfliga mellanväggar gav labyrintkänsla och stängde ljuset ute.

Ambitionen har också varit att låta det nya bilda självständiga strukturer i det befintliga. Trappäckets svarvade balusterdockor har tagits fram, sedan de vid en tidigare renovering spikats igen med träfiberskivor, samtidigt som ett nytt hisspaket i stål och blåstrålat glas har byggts i entrén.

I entréns tak myllrar det av små tefatsliknande lampor som ger en doft av teaterfoajé och för att uppfylla kraven på brandsäkerhet i den öppna utformningen specialritades en brandskyddsport.

Innergården ger ljus till de omkringliggande rummen och dess beläggning i slipad betong och kortenplåt fortsätter in i en glasad vinterträdgård. Tanken är att de yttre stälpartierna ska rosta medan de inre hålls blanka. I vinterträdgården, som sträcker sig över två våningsplan, växer ett träd som är belyst underifrån så att bladverket projiceras på glasytorna.



Fotograf: Åke Eriq Lindman



# NOM I NE RAD

Kvarteret Harpan 51, Linnégatan 69, Östermalm

FASTIGHETSÄGARE: Peab Öst AB

BYGGENTREPRENÖR: Peab Öst AB

ARKITEKT: EGÅ Arkitekter AB

Stockholms Elverk uppförde under åren 1924 till 1927 en fördelningsstation i kvarteret Harpan på Östermalm. Idag är huset helrenoverat, men eftersom det både exterriert och till viss del även interiört är kulturminnesmärkt, är det en uppfräschning som gjorts med varsam hand. Ingenting har förändrats mer än absolut nödvändigt. Byggnadens smidesrätcken finns kvar och de takmålningar som förekommer har bevarats och restaurerats av Peab Öst AB som varit både huvudman och entreprenör för ombyggnaden. Under arbetets gång har konservatorer och sakkunniga varit inkopplade för att allt skulle bli gjort på rätt sätt.

Vid sidan om själva elverksbyggnaden har det även uppförts ett nytt hus med bostadsfastigheter. Detta har anpassats till den centrala huskroppen och smälter in både till form och färg. 28 lägenheter finns nu i huset, 18 i den ombyggda delen och 10 i den nybyggda.

Med tanke på att hyresgäster och dramatisk teater ska husera i samma fastighet, ställdes höga krav på ljudisolering. För att förhindra att bastoner fortplantades i huskroppen, vilket annars är det vanligaste och mest svårösta problemet med buller, valde man en lika effektiv som ovanlig lösning: Man sågade helt enkelt isär hela fastigheten i två delar. De två huskropparna delades upp och sitter nu ihop enbart med hjälp av en fackverkskonstruktion i bjälklagen. Mellan husen sitter det gummibussningar som gör att de fjädrar mot varandra, men skulle man av någon anledning ta bort ett av husen, skulle det andra rassa. Genom att välja denna lösning, har man isolerat teaterdelen från de övriga delarna och i princip omöjliggjort för vibrationer att ta sig över till det intilliggande huset.

